

Vyhlásenie predkladateľa o rozporoch

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky s nasledovnými rozporami, ktoré sa nepodarilo vyriešiť ani na najvyššej úrovni:

1. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

PMÚ SR navrhol upraviť ustanovenie § 5 ods. 1 zákona č. 54/2019 Z. z. ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 54/2019 Z. z.“), tak aby bol PMÚ SR úplne vyňatý spod povinností ustanovených zákonom o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti alebo umožniť v odôvodnených prípadoch oznámenie zamestnávateľovi odložiť do vykonania nevyhnutných úkonov v rámci prešetrovania PMÚ SR následne vykonávaného na základe oznámenia.

Ďalej k ustanoveniu § 1 ods. 3 návrhu zákona PMÚ SR navrhol vypustenie aj ostatných skutočností, a to poštového tajomstva, bankového tajomstva, telekomunikačného tajomstva a/alebo daňového tajomstva, resp. prehodnotenie vypustenia celého zvyšku vety za slovami „postavenia alebo funkcie“.

Dôvod neodstránenia rozporu: Uvedená pripomienka je nad rámce MPK aj transpozície smernice (EÚ) 2019/1937. Predkladateľ sa nestotožnil s prezentovaným návrhom.

2. Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky

ÚOOÚ SR navrhol v § 8 ods. 1 zákona č. 54/2019 Z. z. doplniť nové písmeno g), ktorým zanikne ochrana oznamovateľa právoplatným ukončením správneho konania, v ktorom správny orgán rozhodol, že podozrenie z porušenia, o ktorom sa rozhodovalo v správnom konaní, nie je porušením.

Dôvod neodstránenia rozporu: Oznamovateľ sa momentom podania kvalifikovaného oznámenia dostáva do nebezpečenstva pred odvetnými opatreniami zo strany svojho zamestnávateľa. Priznanie ochrany na dlhší čas (teda až do uplynutia troch rokov od skončenia trestného konania alebo konania o správnom delikte) má zároveň veľký význam v podpore podávania oznámení vo všeobecnosti. Oznamovatelia sa cítia bezpečnejšie, pokiaľ im za poskytnuté oznámenie štát ponúkne ochranu na dlhší čas, v opačnom prípade by nebola ochrana efektívna. Ustanovenie § 8 ods. 1 písm. d) a e) zároveň zabezpečuje, aby ochrana bola voči chránenému oznamovateľovi účinná len za predpokladu, že táto osoba je vnútorne presvedčená o pravdivosti obsahu oznámenia a nejde o akt pomsty oznamovateľa. Z uvedeného dôvodu si nemyslíme, že inštitút ochrany by mohol byť využívaný iba formalisticky. Zmyslom poskytnutia ochrany totiž nie je čo najskôr objasniť nezákonnú činnosť zamestnávateľa, ale vytvoriť oznamovateľovi takú ochranu, ktorá

nebude iba formalistická, ale skutočne efektívna. Z toho dôvodu napríklad v prípade, ak by bol správny delikt posúdený po pár týždňoch od oznámenia a správnym orgánom vyhodnotený záverom, že k porušeniu nedošlo, oznamovateľ by bol okamžite vystavený možným odvetám za podané oznámenie. Ak by vznikla takáto situácia a oznamovateľovi by skončila ochrana momentom vyhodnotenia správneho orgánu so záverom, že k porušeniu nedošlo, tento neprijateľný stav v neprospech oznamovateľa je jednoznačne v rozpore so základným účelom Smernice Európskeho parlamentu a rady EÚ 2019/1937, ktorým je v prvom rade zabezpečiť dostatočnú ochranu oznamovateľa v podobných situáciách. Taktiež dávame do pozornosti, že na poskytnutie ochrany nie je potrebné konštatovanie, že k porušeniu skutočne došlo.

2. Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti

ÚOOPČ požadoval širšiu úpravu § 1 ods. 3 návrhu zákona a to tak, aby výnimky z povinností mlčanlivosti boli aplikovateľné iba v prípadoch, ak sa oznamovateľ odôvodnene domnieva, že nahlásenie alebo zverejnenie bolo nevyhnutné na odhalenie porušovania (čl. 21 ods. 7 smernice).

Dôvod neodstránenia rozporu: Navrhované znenie vychádza z odporúčaní Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky, ako i zo stanoviska Sekcie vládnej legislatívy a preto sa predkladateľ nestotožnil s prezentovaným návrhom.

Ďalej ÚOOPČ požadoval v ustanovení § 22 ods. 5 návrhu zákona nahradiť pojem „bezodkladne“ pojmom „do 7 dní“, a zároveň navrhol § 22 doplniť odsekom 6, ktorý znie: *„(6) Prokuratúra, správny orgán a úrad poskytne oznamovateľovi informáciu o stave konania a ďalšom postupe v konaní v primeranej lehote, ktorá nepresiahne tri mesiace a v odôvodnených prípadoch šesť mesiacov.“*

Dôvod neodstránenia rozporu: V uvedenom prípade predmetné ustanovenie § 22 ods. 4 (do MPK ako § 22 ods. 5) predstavuje transpozíciu čl. 11 ods. 2 písm. b) smernice (EÚ) 2019/1937 v platnom znení, ktorá upravuje rozdielne povinnosti pre tzv. externé kanály nahlasovania a tzv. interné kanály nahlasovania. Z tohto dôvodu nebolo možné pripomienke vyhovieť. Navrhovateľ nesúhlasil ani s novým navrhovaným odsekom 6, nakoľko by takéto znenie bolo v rozpore s osobitnými predpismi upravujúcimi jednotlivé typy konaní.

3. Žilinský samosprávny kraj

Navrhol vynechať z návrhu zákona preverovanie anonymných oznámení s výnimkou oznámení podľa § 2 písm. d). Rovnako tak navrhol i vypustiť slovo „všetkých“ v navrhovanom § 11 ods. 1 a slová „ak nejde o anonymného oznamovateľa“ v § 11 ods. 1 písm. b) návrhu zákona.

Dôvod neodstránenia rozporu: Požiadavky vznesenej pripomienky sú v rozpore s cieľom návrhu zákona, nakoľko namietané zmeny predstavujú transpozíciu smernice (EÚ) 2019/1937 v platnom znení.

Vypustenie navrhovanej právnej úpravy by bolo v rozpore s cieľom navrhovanej právnej úpravy, ktorá spresňuje povinnosť zamestnávateľa evidovať oznámenia tak, aby bolo nespochybniteľné, že sa uvedená povinnosť týka všetkých prijatých oznámení bez výnimky. V prípade, ak doručené podanie nie je možné v súlade so zákonom kvalifikovať ako oznámenie, subjekt počas preverovania vyhodnotí doručené podanie týmto spôsobom.

Predkladateľ však nenachádza dôvod, pre ktorý by doručené podanie spolu so závermi z jeho preverovania nemali byť stanovený čas uchovávané v evidencii.